

EESTI SKAUT

Sisuks:

Veel kord skaudina võin kõnelda emaga	H. H.
Päevamuresid	K. R.
Salgategevus	E. O.
Mul on vaja kirjutada	F. O.
Skautlus raja taga	V. S.
Märkmeid, memuaare ja arvamusi	H. M.
Skautide kuudemäng „Läbi öö“.	A. V.
Praktilist	A. P.
Miks olen gaid?	Õ. T.
Ka mind juhib gaidlus	L. R.
Teateid Malevaist	

XVIII aastak. November 1939

Eesti Skaudi tellijad!

Uuendage detsembrikuu jooksul
ajakirja tellimist 1940 aastaks.

Sellega kindlustate omale ajakirja saamist alates
1. jaanuarist 1940. aastast.

Tellimishind ja tellimise kord endine !

Gaididele ja skautidele kr. 1.—
teistele kr. 2.— a a s t a k ä i k.

Veel on

käsiraamatutest

üksikuid eksemplare
skautidele ja gaididele

p o o l m u i d u :

1)	Sk. H. Michelson,	Skautlikul teel,	Kr. —.90 s.
2)	„	Meeste ridadesse,	„ —.90 s.
3)	„	Skauði käsiraamat,	„ —.25 s.
	„	Skautlus	„ —.40 s.

Tellida võib autorilt, Tartu, Kreutzvaldi 12.

EESTI SKAUT

November

Nr. 9 — 1939

XVIII AASTAK.

Veel kord skaudina võin kõnelda emaga

Olin alles üsna pisike poiss, kui 1. detsembri hommikuks ema tупpa kummutile salaja ühe kirjakese poetasin koos väikese kingitusega. Ja nõnda sündis see aastast aastasse. Seda tegid kõik meie rühma poisid, kelledel oli ema. Pean seda kaunimaks elamuseks oma skaudi elus.

Ent siis ühekorraga võeti mul see võimalus nõnda väljendada oma poisisüdame õrnemaid tundeid oma ema vastu. Teda kutsuti paremasse koju. Meie poisid viisime ühel hilissuvisel õhtul ta Maarjamaa mulda magama. Tema õnnistavate käte asemele suudleme nüüd nägematu Issanda emi ja austame tema mälestust selle igatsuse kaudu kord taasnägemise rõõmus kohata teineteist.

Ometi oli mulle otse hingeliseks vajaduseks oma emaga jutustada just sel tema austamise päeval. Siis tegin seda sõnumiku kaudu „Eesti Skaudis“. Aastast aastasse ilmus see.

Võib-olla, et seekord on meie salajutt viimane seal, seepärast tundub ta ehk ka pisut kurvana, seda andestagu mulle minu vennad ja õed skaudid emade tervitajad...

Ema — sa mäletad seda päeva kui koju tulin ja uhkustasin, et olen trummilööjaks ülendatud. Sa muigasid siis naerda ja mina sain kurvaks. Kartsin, et see polnud midagi sinu meelest. Aga sa ei tahtnud kübetki oma pisikesest poisist õnnest raisata, seepärast küsisid: „Kas pean sulle nüüd mõne uue märgi õmblema“. Ja mina olin jälle õnnelik... Kui ilus oli see õhtu, kui läksin töötust andma. Sina ise sidusid mulle pruuni rätiku kaela ja suudlesid mind päris skaudiks...

Ma ei unusta iialgi seda, kui olin haige ja pidin lamama kaua voodis, terve pika ja ilusa kevade. Siis mõistsid sa mind imetaoliselt trööstida. Need olid su sõnad: „Laagri ajaks saab mu poiss terveks.“ Võib-olla, et ma oleksin pidanud veel kauaks, kauaks tõvevoodisse jääma, kui sa mitte mu süngi juures poleks mulle õmmelnud seljakotti...

Ema mu kaunimad mälestused sinust jäävad sellesse aega kui olin skaut. Ma tänan sind selle eest, et sa mulle selle aja nii ilusaks oled teinud. Sinu armastusest ja osavõtlikusest sellesse sinu poisi pühasse liikumisse on jätkunud ka nii paljudele meile, kes sinu poja kaudu seda on tundma õppinud. Nad ütlesid su haua ääres, et sa olid skautide ema. Ja sellena uinusid sa magama.

Päevamuresid !

Lõppude-lõpuks on jõutud niikaugele, et selgunud on suurlaagri küsimus.

Skautide elus on küll see esmakordne, et nii suure ettevõtte organiseerimisele asutakse nii hilja.

Kas ei ole karta, et kordub nii mõnegi viimaseaja suurürituse nähe?

Üks valusamaid küsimusi meie laagrites on olnud majutamise küsimus. Sellest on enam-vähem üle saadud vastastikuse abistamise teel. Skautid on saanud telke kaitseliidult — noortelt kotkastelt ja viimased skautidelt.

Nüüd tuleb ühine laager kahe skautliku organisatsiooni vahel. Vastastikune abistamine langeb iseendast ära, rääkimata muust laagrivarustusest.

* * *

Ühinemise-ühendamise küsimus „kollitab“ edasi. Ta ei nihku edasi, kuid ka ei vaibu.

Neile, kes tegelevad noortega, tuletab selline olukord meelde juhte keskajast, kus „süüaluste“ vastupidavust katsetati sellega, et neile lasti tilk-tilga haaval vett pähe tilkuda.

Umbes sarnane on olnud ka skautlike organisatsioonide ühinemise-ühendamise küsimus.

Juba aastaid „tilgutatakse“. Vahepeal lakkab see sel määral, et organisatsioonid saavad veidi toibuda ja oma tööd korraldada — kui hakkab jälle.

Meie organiseeritud skautlik noorus ei ole aga sellist nähet millegagi ära teeninud.

Oleme korduvalt võinud toonitada: kui leitakse, et riiklikes ja üldsuse huvides skautlike organisatsioonide ühinemine-ühendamine on tarvilik, siis toimugu see — kuid leitagu moodus, mis selle küsimuse kas edasi viiks või lõpetaks.

Selline „tilgutamine“ mitte ükski ei halvusta noorte isetegevust, vaid see võõrutab niigi vähe organiseeritud noori ja nende juhte organiseeritud noorte ridadest.

Iga tõsine organiseeritud noor, tema juht ja nende vanemad, kuulugu nad siis skautide või noorte kotkaste perre, kindlasti kannavad südames üht soovi — lastagu noori tegutseda häirimatult ja ühinemise-ühendamise küsimus kerkigu avalikkuse ette siis, kui ta tõesti küps ja rakendatav on.

Kui nüüd aga varsti sinu väikese trummilööja töö jääb vaid mineviku muinasjutuks, siis ei taha ma ometi palju sellepärast nukrutseda. Su hauale tulen ma ikka skaudina. Tüki mulda panen sealt oma pruuni rätikusse. Ja sel päeval, mil austasin sind skaudina, võtan kõige endise aja pühamaid mälestused ja olen nendega õnnelik. Ja seal hulgas on ka mu kirjad sulle enamepäevaks.

Harri Haamer,
skm.

Kõigele sellele paneb tipu peale veel ühe uue organisatsiooni asutamise küsimus!!!

* * *

Malevate inspekteerimisel selgus, et mõned kohapealsed hariduselu juhtivad tegelased, kui mitte vaenulikult, siis erapoolikult suhtuvad noorte organisatsioonidesse, vaatamata sellele, et seaduses on loetletud organisatsioonid, kes võivad tegutseda ja keda tuleb soodustada ja edustada.

Seni kui meil kehtiv on noorte isetegevusevabadus teatud organisatsioonide kaudu, lubatagu noortel ja nende vanematel valida organisatsioon, kuhu nad tahavad kuuluda. Ja kui noor kuulub seaduses lubatud organisatsiooni, siis ta on ühesuguste õiguste ja kohustustega, kelle suhtes ei tuleks kasutada ei antipaatiat ega sümpaatiat organisatsiooni kuuluvuse järgi.

Hariduselu juhtivad jõud ometi ei taha kasvatada noortes teineteise vastu vaenu, veel vähem endi vastu, mis paratamatult aga selliste nähete ilmlemisel tekkida võivad. Vaba isetegevus ja reeglipärane võistlus hariduselu juhtivate tegelaste erapooletul abistamisel ja kaasaitamisel viivad noori ja nende organisatsioone edasi, mispärast tuleks soovida, et kohapealsed hariduselu juhid oleksid seda tõeliselt ja annaksid oma parima kõigile seadustega kindlustada noorte organisatsioonidele.

Ei taha vist keegi eitada, et nii skaudid kui noored kotkad, samuti teised noorte organisatsioonid just seepärast on praegu tugeval alusel, vähemalt tegevuse poolest, et tegevuses on olnud pinev võistlus, mis on virgutanud kõiki, ja see pinevus on olnud küllalt kaaluva tähtsusega uute tegevusalade avastamisel ja nende rakendamisel. Et aga selles võistluses on ilmnunud ka mõningaid väärnähteid endivaheliste hõõrumiste näol, siis võib otseselt ütelda — need ei ole tingitud olnud noortest.

Toonitan veel kord, kui vanemad ja juhtivad jõud suhtuksid noorte organisatsioonidesse ühesuguse armastuse ja hoolega ning täieliku erapooletusega, siis kindlasti see armastus kajastuks vastu ka noortes.

* * *

Ajalehe veergusid läbis sõnum, kus kurdeti, et õppivaid noori liiga koormatakse, eriti veel organisatsioonide tööga. On ju tõsi, et tänapäeva noor kooliõppetöödega on koormatud, kuid on ka tõsiasi, et noortel on siiski ka vabaaega. Ja seepärast, kas ei ole siiski parem, et noor nädalas kord või paar mõneks tunniks koguneb organiseeritud sõpraderingi koondusele, selle asemel, et sihitult ringi lonkida mööda tänavaid.

Organisatsioonis vilunud juhi juhtimisel ta õpib nii mõndagi, kuni ta kord ise juhina võib teisi õpetada. Vist selline moodus on siiski parem, kui muud vabaaaja kasutamise võimalused.

Ei tuleks noorte vabaaaja küsimuses asuda liiga ühekülgsel seisukohale ja leida süüd noorte organisatsioonide olemasolus. Meie noorsooorganisatsioonidel on olnud noorte iseloomu kujundamisel küllalt väärrikas tähtsus, mida võivad tõendada paljud praegusaja avaliku elu tegelased.

Ja lõpuks. Noorte organisatsioonid ei ole noortele pidurdavaks teguriks olnud kooli õppetöödel, pigemini ergutajaks ja õhutamajaks.

I j-sk. K. R-ne.

Salga tegevus

Vana-rüga

I

Me väärimel alati kiitust, kui oleme tegutsenud skautidena oma seaduste ja õilsate ideede kohaselt, tunneme neil puhkudel ise seesmiselt rahuldust. See õhutab meid hoogsamalt edasi tegutsema ja paneb meid mõtlema meie seaduste suure ja väärika sisu üle. Tahame õppida skaudina oma energiat otsustavalt rakendada, omi mõtteid ja sõnu juhtima. Me liitume sõpradega, kes jagavad meiega neid aateid. Me liitume poiste gruppidega salkadeks, et skautluse suurte eesmärkide saavutamiseks, enese tubliduse arendamiseks kogu oma vaba aja ja ülevoolava poisi energia rakendamiseks.

Meid on seitse tublit, üksteise eest võitlevat, ühiselt muresid ja rõõme jagavat skautvenda. Meie juhi suurim eesmärk on: süvendada meis töökust, skautlikku-suuremeelsust, ausameelsust, eneseohverdumist ühiskonnale ja kaaslastele, vähendada egoismi hoolimatust ja kadedust; — ta on ise selle kehastajaks. Me ise valisime ta omale juhiks — ja seni pole ta kunagi unustanud, et ta on meile igapäevale ka üksikult juhiks. Tal on meid kohates alati midagi küsida ja öelda. Ta ei saa kunagi ühestki meist mööduda ainult ta valisi viisakuse reegleid täites. Salga tegevus on meil vahelduv ja mitmekesine ja salgajuht on kõikjal „hingeks“. Seni pole me oma salgaga korraga nõ. „puhanud“ ja koolitöö alates on meil küllalt energiat ja lisaks sellele hulka kogemusi ja häid mälestusi skaudina veedetud suvepäevadest. Matkad läbimõeldud kavaga omasid palju enam teadmisi, kogemusi ja suurendasid silmaringi, kui varem „hüüra“ peale ette võetud samalaadiline tegevus. Alati tundus, et juht oli kümneid kordi selle teekonna läbi käinud, kui ta oli ainult põhjalikult ettevalmistunud selleks matkaks ja nii oli

ta matkal meile ka tõeliselt igal ajal juhiks. Meie varasvised jalutuskäigud nagu kiskusid meid pühapäeva-varahommikul voodist välja ja õhtul väsinuna koju jõudes polnud me kunagi pettunud, meie juht oli jälle kord oma juhiksoleku väarikust tõestanud. Pinevalt, mõtteid liikuma panevaid olukordi lahendades, tähelepanu teritades ja mitmeid, isesuguseid võimeid proovile panevaid mängu ja võistlusi läbi tehes kasutasime kõik jalutus- ja jännituskäigud. Mõned korrad suve kestel saime oma rühmajuhilt nõusoleku salgaga nädalalõppu laagris veeta. Me polnud kunagi põhjust andnud millegi laivalt kõlava lisamiseks skautide nimele — meiega oldi kõikjal rahul. Mets ei haletsenud, sest skaudid polnud tema rüüd rikkunud, paberitükid ega munakoored ei kõnelenud seal olnud „linna härradest“. Olime skaudina hoolitsenud oma tähelepandamatuks jäämise eest.

Äripäevad möödusid koos teiste salkadega sportides. Lõime jalgpalli, olime osavad ja kiired pesapallis, ning laptuus, harrastasime kergejõustikku, uimist ja paadisõitu. Meil polnud eesmärgiks seatud tippude saavutamine, vaid kõigi poiste ühine kehaline areng ja kõikjal kaasalöömine. Ükski meist ei kirunud oma kaaslast, kuigi ta põhjustas vahel oma kogemuste puudumisega naeruväärilisel kaoutse. Meid huvitas see palju enam, et ta järgneval korral meiega jälle kaasa lööks. Ta tegigi seda, sest jagasime talle laivuse asemele julgustust ja üheväärilist sõprust. See innustaski teda. Ta võis vabalt, laivust kartmata oma sõprade, aatekaaslaste hulgas areneda ja see oli palju enam väärt. Kui kõik võistluste ühekordsed ja kergelt aihuvad võidud.

Meil oli linnaserval sadade teiste hulgas oma peenar. Olime saanud selle kasutamiseks tingimused, et hästi selle

eest hoolitsemise. Sinna panime siis ka oma skaudi hoole. See oli huvitavam viis, mida kunagi varem polnud õppimiseks kasutanud. See oli meelepärane ja huvitav meile kõigile. Sügisel korraldasime salgaga lõikuspüha ja kõigil jätkus koju emalegi viia, meie aednikukunsti saavutisi. Talvine tegevus polnudki nii ühekülgne, nagu see tavaliselt salkadele omane. Koondused kadusid muude ürituste vahele hoopis ära. Külastasime teisi oma rühma salke nende koondusil ja lõkkeõhtuil; vahel võtsime sellise sõprusretke ka mõne teise rühma salga juurde ette; — tehti meilegi vastuvisiite. Omi nõupidamisi korraldasime oludele vastavalt salgaliikmete kodudeski. Polnud meie linnas ühtki muuseumi, kus oma salgaga poleks käinud. Kui poisse mõni tööala eriti huvitas, oli käik vastavasse tökotta või tööstusse. Loengud kindlasti niipalju ei suuda anda, kui selline käik. Kirik, teater ja kinogi polnud me salgale võõrad, kõikjal käisime.

Erilistele sündmustele ja tähtpäevadele omasime väärikusele vastava tähtsuse. Salga aastapäev oli meile erilise väärtusega, nii ka selle pühitsemine. Aga kunagi ei ületanud meie salga

Enne pinevat võistlust...

jaastapäeva tähistamine oma ilmet rühma aastapäeva, nii oli meile seda kord juba sisendatud ja seda pidasime ka õigeks. Ei unustanud me oma juhi ega ühegi salga liikme sünnipäevi. Kui kellelgi meist sai aasta enam skaut olnud, anti sellele salga koondusel pidulikult aastamärk üle. Ülenduste puhkudel oli kombeks sedagi mõõdukalt allakriipsutada, kas või ainult ülendatavat üles visates.

Algaja tulek ja vastuvõtt toimus üsna lihtsa, kuid head muljet tekitava tseremooniaga, mille mõju ilmnes hiljem poisi hoolikalt kõikjal kaasa-lõõmises.

Käsitöö tegemist harrastasime ühel koondusel kuus, kibedamal ajal, näituste lähenedes ja teistel sellistel puhudel ka eriõhtuil.

Iga kahe kuu järgi ilmus ühes eksemplaris meie salga ajakiri. Toimetasime seda järjekorras. Püüdsime selle sisu täita peamiselt algupäraste artiklitega skautlikust elust. Raha saamise võimaluseks me oma ajakirja ei kasutanud, sellepärast seda ka ei paljundanudki, olime näinud energilisi salgajuhte selliste asjadega jändavat, energiat kulutavat, tarku asju maha kirjutavat — ja lõppeks siiski tüdinenult alla andvat ja kõigest sellest majanduslikust „suur üritusest“ loobuvat. (Järgneb)

Üllatus noorele kokale, kui...

Mul on vaja kirjutada . . .

Märkmeid kirjavahetusest avalike asutistega

Meil tuleb sagedasti, olgu siis isiklikes või üksusisises puutuvais asjus, pöörduda ametiasutiste ja käitiste poole mitmesuguste palvetega ja avaldustega. Selliseil juhtumeil on menetlus lihtne, kuid kogemused näitavad, et paljudel kordadel tekitab see ühele ja teisele siiski teatavaid raskusi.

Vaadeldgem siis lühidalt, kuidas toimida.

V a h e n d i d.

Ametliku kirja koostamiseks ja edasisaatmiseks vajame paberit, tinti ja ümbriku.

Paber olgu valge, võrdlemisi hea kvaliteediga. Suurus oleneb palve või avalduse iseloomust ja pikkusest. Kohalpalve olgu aga alati poognalisel paberil. Kui paber, millele kirjutame ametliku kirja, on lõigatud, siis kirjutamisel jätame lõigatud ääred, millised ei ole vast päris siledad, vasakule ja alla.

Tint — harilik kantselei- või koolitint. Ärgem kasutagem värvilisi tinte ametlikus kirjavahetuses — neil on oma eri otstarve.

Ümbrikuna kasutame harilikku kantseleiümbrikku. Võib muidugi kasutada ka teisi, aga jäägem siiski odava ja praktilise kantseleiümbriku juure.

Mida kiri peab sisaldama?

Administratiivmenetluse seadus nõuab, et kirjalikus avalduses peab sisalduma:

- 1) ametiasutise nimetus, kuhu ta on sihitud;
- 2) avalduse esitaja perekonnanimi ja nimi;
- 3) mida palutakse või teatatakse;
- 4) allkiri;
- 5) kui avaldus on esmakordne, siis avalduse esitaja aadress ja kui avaldus on esitatud voliniku poolt, siis ka viimase aadress.

Peale eeltoodud andmete on soovitatav näidata ka palve või avalduse koostamise aeg ja teatavail juhtumeil ka avalduse esitaja sünniaeg.

Kui ei ole tegemist avaldusega või palvega, vaid sellise kirjaga, mille saadame mõnele saadud kirjale vastusena, siis tuleb vastuses näidata ka selle kirja number, millele vastame.

Kuidas kirjutada?

Kirja toon olgu viisakas, kiri sisult asjalik ja kokkuvõtlik, ent siiski niivõrd pikk, et saadakse aru, mida me tahame ütelda. Soovitav, et kiri oleks kirjutatud masinal, sest masinakiri on alati hästi loetav. Kui aga kirjutame käega, siis peaks käekiri olema samuti selge, puhas ja loetav. Muide, kohalpalved olgu alati käega kirjutatud, mittekunagi masinal.

Tekst tuleb paberile paigutada nii, et üldmulje oleks hea. Et seda saavutada, selleks tuleb jätta paberi vasaku serva ja teksti vahele vaba ruumi 4—5 sm, paremale vaba ruumi umbes 1—1½ sm. Nii kujuneks siis näiteks palve karistamatuse tunnistuse saamiseks umbes järgmiseks:

Laagri võlud!

NN jsk. politseikomissarile.

Vello Jaani p. MUGASTO',
sünd. 12. jaan. 1921. a.,
eluk. Rakveres, Härma 17.

P a l v e.

Palun mulle anda tunnistus selle kohta, et ma olen kohtult karistamata ega seisa kohtu ning eeluurimise all.

Tunnistust vajan esitamiseks XX Linnavalitsusele teenistuskoha saamisel.

Rakveres, 25. nov. 1939. a.

V. Mugasto.

Kui kirja või avalduse esitab üksus (resp. ühing) siis andmed avalduse esitaja kohta paigutatakse kirja vasakusse nurka. Paljudel üksustel on selleks valmistatud vastavad nn. nurgatemplid,

kuid seda ei ole, võib andmed sinna kirjutada ka käega või masinal, oleneb sellest, millega avaldus kirjutatakse. Võtame näite:

Rakvere
Skautide Maleva
Juhatus

25. nov. 1939. a.

Nr. 4.

Rakveres.

Teie nr. 45.

NN Noorte Komiteele.

Teie sellekohasel soovil esitame siinjuures andmed Rakvere Skautide Maleva juhtkonna kohta.

Lisad: 1) Andmed maleva juhatuse kohta.

2) Maleva lippkonnajuhtide nimestik.

(allkiri)

Malevavanem.

(allkiri)

Malevajuht.

Mõni sõna peoavaldusest.

Kui üksus (samuti ka üksikisik) korraldab peo, tuleb saata vastavale politsei-võimule sellekohane avaldus, milles näidata:

1) peo korraldaja nimetus ja asukoht (kui üksik isik korraldab peo, siis korraldaja nimi, eesnimi ja elukoht);

2) ettekannete täielik eeskava ühes ettekandjate nimedega, misjuures tähendatakse lava-, heli- ja kirjanduslike teoste ettekandmisel teose nimetus ja autori ning helilooja nimi (kui see teada);

3) peokorraldamise koht, peo alguse ja lõpu kellaajad;

4) peo eest vastutaja isiku nimi, vanus ja elukoht (vastutaja peab olema täisealine).

Umbes samuti tuleb talitada ka koosoleku korraldamisel. Vahe seisab peamiselt selles, et peo avaldus (kui peol on ettekandeid) tuleb saata kahes eksemplaris, koosoleku oma aga ühes.

L õ p p m ä r k m e i d.

Oleme kirjade kirjutamisel alati hoolsad, sest kirjas väljendub skautlik korra ja puhtuse armastus, meie intelli-

gents. Oleme kirjade vastamisel täpsed, loobume asjatust sõnade tegemisest, ütleme, mida tarvis, lühidalt ja selgelt.

Ka isiklike erakirjade kirjutamisel näidakem kirja saaja vastu lugupidamist ja andkem tunnistus oma korralikusest sellega, et kirjutame need samuti hoolsalt, paigutame teksti korralikult, et kriipsutada läbi sõnu ega ilusta teksti tindiplekkidega. Eelkõige pidagem meeles, et ei ole sünnis kirjutada midagi sellist, mis on vastolus skautlikkusega.

Ometi ei tohiks me erakirjades muutada šablooniliseks. Miks mitte valmistada kirja saajale väikest mõnusat üllatust mõne oma joonisega, mis paigutatud kirja vasakusse nurka või sobivasse kohta teksti vahel?! Skautlik visand, mõni lõbus Miki-hiir, Piilu-part — kõik need võivad teinekord olla üsna meeldivad. Ja saada täiskasvanult värvilise kleppildiga kirjake — ka see on üsna tore.

Nõnda siis: ametlikes kirjades asjalik lühidus, erakirjades värskus ja vaheldusrikkus; mõlema puhul aga keeleline ja sisuline korrektsus. F. Orb, nskm.

Skautlus raja taga

Andmetel V. Suigusaar.

Ühes eelmises „Eesti Skaudi“ numbris vaatlesime skautlust Ungaris. Seekord vaatleme skautlikku liikumist meie naaberriikides Lätis ja Leedus.

Läti.

Lätis on skautide töö eriti kõrgel tasemel. See on õnnestunud paljude aastate jooksul tarmukate ning oma ülesannetest teadlike meeste juhtimisel, kusjuures ei tohi unustada seltskonna kaasabi.

Läti skautide peastaap on viie-mehe-line kelle juhina (Läti Skautide Peavanem) tegutseb juba palju aastaid kindral K. Goppers. Peavanema otsekoheseks abiks on (meie mõiste kohaselt Peastaabi ülem) kolonel Bone. Pikemat aega tegutses peastaabi ülemana Eestis hästi tuntud skautjuht T. Baltpurvins. Peastaabi töö on jagatud kahte, välitegevuse- ja hoolekandeosakonna vahel.

Välitegevusosakonnas on eri tegevusjuht kellele lisaks on üksikute skautalade erijuhid arvult 11. Viimastest võiks nimetada meriskautluse, õhuskautiluse, spordi, vanemskautluse ja rahvakaitse toimkonna (rahvuslik teenistus) juht.

Mainimisväärt on, et Läti skautide peastaabi valduses oleva kolmekordse kivimaja on skautidele üürinud Läti Punane Rist, kes niiviisi toetab skautlust.

Juhid tegutsevad palgata, väljaarvatud mõned kantselei ametnikud peastaabis. Peastaabi eelarve oli 1938. a. ümmarguselt 40.000 krooni.

Pearõhk skautlikus töös on matkaretked ja igasugune muu välitegevus. Retked korraldatakse järjekindlalt nii, et igal retkel süvendatakse ning taotletakse mingit varem kindlaks määratud eesmärki. Vanemskautide töö on rajatud klubisüsteemile. Vanemskaudid on eriti põhjalikult tutvunud ühiskondlikutööga, esmaabiga ning alati valmisole-

kuga selle mitmesuguses avalduses. Kõigil suurematel pidudel või muudel tähtsamatel rahvakogumistel on vanemskaudid suurel arvul abiks. Skautidele korraldatakse erilisi kursusi rahvahulkaade valitsemiseks ja juhtimiseks. Mainimisväärt on, et Riia Riigiooperis skaudid tegutsevad järjekindlalt kohanäitajaina, mille tasuks omavad operis kolm alalist kohta.

Kogu skautlik tegevus on Lätis rajatud rahvuslikule alusele; töömeetodid, traditsioonid ja skaudivaim toetuvad täiesti vana Läti kultuurile ja selle elustamisele. See tuleb eriti esile hundude töökavades, mille aluseks on ühe Läti kirjaniku poolt poistele kirjutatud raamat.

Tähelepanuvääriv on veel, et nende hundude katsetes on ka looduse tundmine, kuna see meil puudub.

Õhuskautilus asutati Lätis umbes 4 aastat tagasi, kuid nüüd on skautidel juba hulk omi õppeabinõusid kui ka purilennukeid. Huvitav on ka Läti õhuskautilde märk — skaudimärk kotka tiival. Üldiselt tarvitatakse purilendude juures kruvistarti — mäestarti ei saa mägede puudusel harrastada. Lätis oli 1938. a. 7 õhuskautilde lippkonda. Õpetajatena tegutsevad sõjaväe- kui ka eralendurid.

Juhtide ettevalmistus on Lätis rajatud omapärasele süsteemile ja mille abil on saavutatud eriti häid tagajärgi. On ju mõned Eestigi juhid lõpetanud Läti juhtidekooli — Gilwelli. Võiks nimetada, et kahenädalisel juhtidekursusel on üks päev nn. „Robinsoni“ päev, millal iga kursuslane peab olema öö-päeva erilisel väikesel saarel ilma igasuguse varustuseta ja peab seal hankima sööki ja valmistama magamispaiga. Saarele on lahtilastud kana ehk kodujäneseid ning skaudil on loomulikult puss. Samuti on peidetud mitmesse koh-

ta toiduaineid nagu jahu, sool jne. ning skaut peab ise need ülesotsima ning toitu valmistama.

Juhtide koosseisus on 8—10% ohvitseride. Läti Sõjavägede Ülemjuhataja on soovitanud ohvitseridele oma vabaaega võimalikult pühendada skautlikule tööle.

Lätis on ka vähemusrahvuste skautide lippkonnad: nagu poolakate, leedulaste ja eestlaste omad. Kõigis vähemusrahvuste lippkondade välistel ja ühistel esinemistel tuleb tarvitada läti keelt, oma keelt on lubatud tarvitada ainult sisemises töös.

Lätis on korraldatud tänaseni neli suurlaagrit: I 1923. a. Lielupes, II 1928. a. Bulduris, III 1933. a. Assaris ja IV 1938. a. Lielupes. Kõik need kohad asuvad kaunil Riia mererannal — Rigas Jürmalas.

Sõrussidemed Läti skautidega on meil vanad ja ühteegi suurlaagrit ei ole jäetud vastastikku küllastamata.

Tallinna Skautide Kaljukotkaste lippkond on sõlminud Riia I rühmaga sõpruslepingu, mille alusel küllastatakse üksteise laagreid, tutvunetakse vastastikku üksteise maaga, rahvaga ja kultuuriga. Sellega aidatakse palju kaasa vastastikkuse sõpruse solidaarsuse kõvendamisele.

Leedu.

Viimasel ajal on ajakirjanduses tihti olnud teateid Leedu üle, küll N. Veneaga lepingu sõlmimisest, kuid ka oma ajaloolise pealinna — Vilno tagasisaamisest. Vilno — see oli Leedu noorsoo kuid ka kogu Leedu rahva küsimus ja missioon. Leedu Vilnota ei ole õige Leedu! Vilno peab Leedu oma olemal! Vilno on Leedu pealinn ning sellisena ka põhiseaduses fikseeritud. Peaaegu sarnased on Ungari maade tagasinõudmine Leedu Vilno nõudmisele.

Vilno küsimus on oma pitsati vajutanud ka skautide tööle. Viimases suurlaagris avaldus see kõikjal — alates laagrimärgist mis kujutas huluvat hunti — Vilno sümboli ja lõpetades igasu-

guste suurte meeleavaldustega ja lõkkeluledega.

Vilno — see sõna käis punase joone läbi kogu Leedu rahvast.

Leedu skautlus on tugev organisatsioon. Poiste ja tüdrukute org. moodustavad ühise liidu. Liidu juhiks (vanemaks) on dr. A l e k n a ja välissekretäriks Laučius. Skautide peavanemaks on riigipresident A. Smetona. Palju aega tegutses liidu juhina kolonel J. Sarauskas. Juhtidest on suur osa ohvitseride ja koostöö sõjaväeasutustega on tihed. Leedu sõjaväe ülemjuhataja on öelnud, et paremad ohvitserid ja sõjamehed saab endistest skautidest.

Tähelepanuväärt näitena sõjaväe ja skautide ühisest tööst võiks mainida, et Leedu sõjavägi saades uued sidepidamis vahendid, annetas endised vahendid skautidele. Nii on nüüd skautidel mõni sada välitelefoni, telegraafiaparate, keskaamu, mõned väliraadiojaamad jne.

Igal lippkonnal on välitelefoni ja muu varustus on antud malevatele kasutada. Peastaabi käsutuses on sidevahendeid veel rohkel arvul. Erilise seadusega on skaudid viidud Haridusministeeriumi valve alla ja kindlasti liidetud selle asutusega, millest on palju kasu eriti majanduslikes küsimustes. Muide, Leedus on igal skaudil raudteel 50% hinnaalandust ja vähemalt 3 skauti grupis saavad 66²/₃% hinnaalandust.

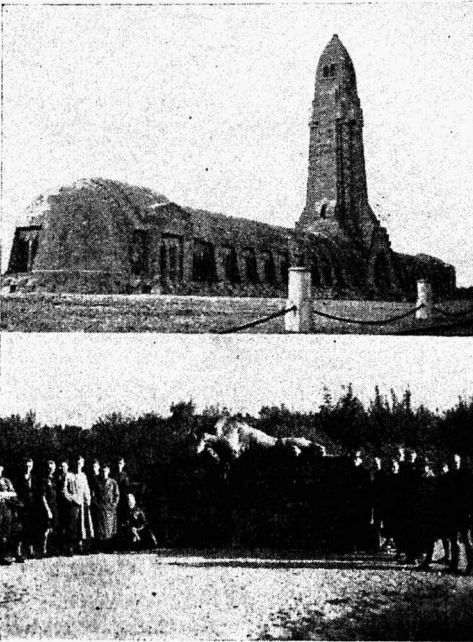
Töökavad on samad kui paljudes muudeski maades. Vanematele poistele on kavasse võetud ka laskeharjutused.

Märkimisväärt on, et erilises ratsaväevarustuskonnas on 100 poisilise lippkond, kellel on õigus kasutada ratsarügemendi hobuseid.

Erilisel kohal Leedu skautidel (samuti kui Lätis, kui mitte veel rohkem) on vana rahvakultuuri elustamine ning rahvahulka viimine. Nii skaudid kannavad meeleldi rahvariideid, skautivormi juures kantakse tihti kaelarätkute asemel rahvusmuustrilisi kaelasidemeid, kaabu rihmadeks on rahvusvööd

ja töökavades on rahvustantsude õppimine.

Laagrites tehakse palju ilustusi loodusest saadavatest esemetest nagu liivast, käbidest, samblast ning peaaegu eranditult esineb neis ilustustes Leedu

Ülal: maailmasõja mälestusmärk — kabel Prantsusmaal; all: 1938. a. Hollandi Jamboreed külastanud Eesti skaute.

rahvumuster või mõni muu Leedu omapära kujutav joonis.

Kaunases olevas spordiõpistus on skautlus kindlate õppeainete seas ning 1938. a. alates ka õpetajate seminari õppekavas.

Leedu, kuigi ta asub meile õige lähedal, on meile võrdlemisi vähe tuntud. 1938. a. suvel korraldati Kaunase lähedal Leedu iseseisvuse 20 a. juubeli suurlaager, millest ka hulk Eesti skaute osavõtsid. Seal võisime tunda leedulastele omast külalislahkust ning sõbralikkust ning eriti eestlaste vastu. Võisime näha Leedu ülesehitust ja arengut! Järjest uusi ja uusi suurehitusi kerkib Kaunases ning haridus ja kultuur on suutnud tungida ka kaugematesse osadesse. Noorsugu on rõõmus ning usub kaljukindlalt Vilno tagasi saamisesse. See suur unistus on nüüd, nagu teame, täitunud.

Külades kerkivad suured, ilusasti niikerdatud puuristid ning pühapäevadel täituvad kirikud rahvusriietes naistega ja meestega. Leedulane on usklik.

Meil, Eesti skautidel, on võimalus olnud palju kordi vastuvõtta Leedu skaute ja ise neil külas olla ning süvendada vastastikust sõprust ning üksteise mõistmist.

Sügis

*Sügissurm, see mängib õnnemängu,
leinakase koltund lehtedes.
Inimhinge puhub kurba hõngu,
puhub olemusi valusaid.*

*Tema nõudis ohvriks nooruselu,
unistus see tärkas, kustus kevades.
Ära küsi, miks on südames vaid valu,
süis kui tuuled laulvad sügises.*

*Armastas ta tarkust ülekõige,
uurimustes veetis päevi, öid.
Sihi saavutuseks andis elu õige,
järgi jäi vaid vari endisest.*

*Põgenevad lehed sügistuules,
põgenevad pilved kõrguses.
Sina seisatu, sul hinges piinav nukrus,
Võitle, kuni jätkub jõudu võitluseks.*

Gaid Jõhvist.

Märkmeid, memuaare ja arvamus

reisult 12. VII—10. VIII 1939. a. Shotimaale

Skm. H. MICHELSON

(„Eesti Skaut“ nr. 7/8 lhk. 141 järg)

Teise päeva hommikul äratasid kella 7 paiku 2 „suurtüki“ päuku, mis olid laagritele üldiseks signaaliks virgumiseks.

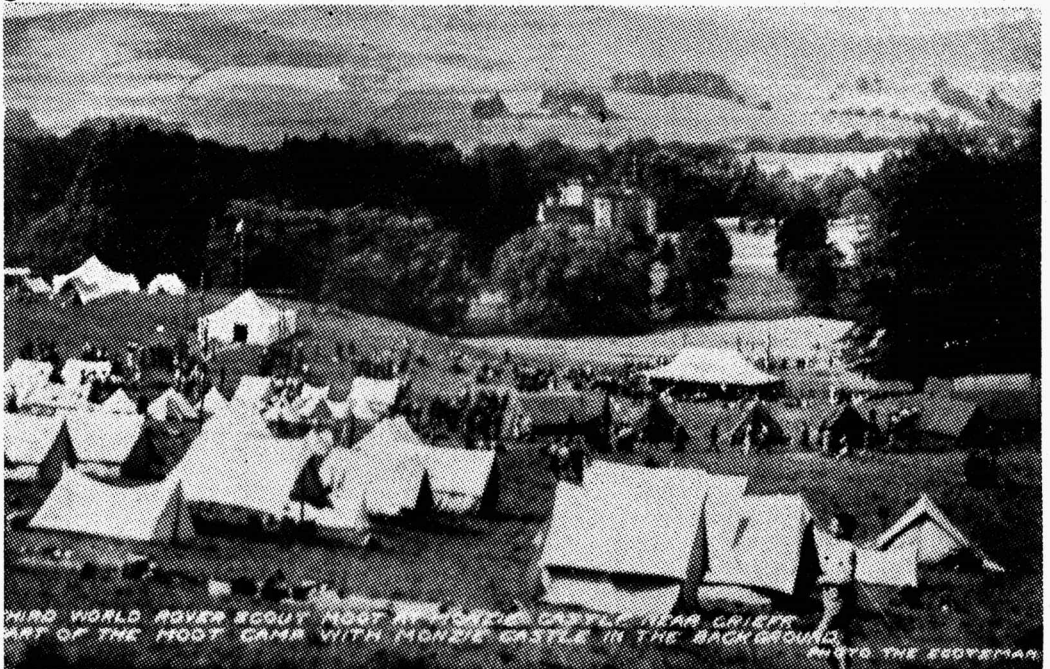
Suurlaagri avapäev

Meie oleme sattunud tõesti haruldase paika. Meie kõrval telgis elab skautluse tunnustatumaid mehi, lord Hampton, temast vähe eemal Norra peaskaut H. Möller-Gassmann, edasi Ungari peaskaut dr. Papp ja teisi suursi. Meile tuntud rahvusvahelise büroo direktorit J. S. Wilson'it võib siin harva näha, sest tema ülesannetel ja kohustustel pole siin omal kodumaal piire, sest Wilson on ju sajaprotsendiline šotlane, nagu ta Hollandis suurlaagri ajal seda rõhutas, kui kaitses ettepanekut konverentsil selleks, et vanemskautide suur-

laager leiaks aset Šotimaal ja nüüd on see ka teostunud. Seda enam said aga teda tunda Gilwelli kursustel need, kes selle „sõidu“ nüüd kaasa tegid või kes teist korda.

Vaatamata äärmiselt muutlikule ilmale, hakkas siiski juba varahommikul laagrisse valguma rohkesti külastajaid, sest oli ju avapäev.

Nüüd selgus meile, et vanemskautide ülemaailmaline suurlaager pole mitte üksnes kaunis oma loodusliku ümbruse poolest, vaid siin on ka tööpoolest väga mugav elu. Millest see? Nimelt olid ettevalmistused tehtud 8000 vanemskaudi vastuvõtuks, kuid tegelikult saabus vaid 3500. Sellepärast oli väga meeltemööda, kui asjalikult ja rahulikult

Vaade vanemskautide laagritele shoti mägestikus

siin toimus laagri juhtimine. Laagri juhatus ja rahvusvaheline büroo võttis oma alla laagri keskpaiga mitmekümne suure telgiga, peale selle olid samas läheduses ka kõigi juhtide elamistelgid ja meie kui delegaatide laagris asujad kogu selle juhtiva aparraadi külje all. Nii oli otse imestamisväärset mugavalt ja käepärast sisse seatud mitte üksnes juhtidele, vaid kõikjal allalaagrites kõik need laagri korraldusse puutuvad asukohad, mida iga kohalolija päeva kestel vajab, nagu pesemise, tuši, einelaua, lugemise, kirjutamise ja muud ruumid, peaaegu kõik suurte varjendite või telkide näol.

Puudutades laagri organiseerija peasekretäri kolonel Johnson'iga mõttevahetuses küsimusi, märkis tema, et

laagri ettevalmistus nõudnud aega 19 kuud

ja sellest poole aja teotsenud tema peaaegu üksinda plaanide ja kavade koostamisel, sest algul polevat kuidagi mitte soovitav töötada suurema arvuga, sest siis tulevat väga palju erisoove. Alles eeltööde ajajärgu teisel poolel tulnud asuda tegelikule ettevalmistusele, mis siis ka läinud väga hoogsasti, sest kõik oli peenusteni ette nähtud. Jah, tööpoolest sellest laagrist oli meil küll palju õppida, kuidas tuleb korraldada suur-laagrit, seda enam, et sealne laager 3500 osavõtjaga vastas omalt korraldusiseloolest umbes samale arvule, millist suur-laagrit meil eeltuleval suvel korraldada kavatsetakse.

Lipuväljaku lähedusse kogunevad vanemskautide rühmad kirjade kolonidena 42 (!) rahvusest, 23 riigist. See on juba midagi erakordset. Kohal on kõigi tuntumate skautluse peajuhtide lordide Somers'i, Hampton'i j. t. kõrval isiklikult kohale tulnud Briti valitsuse esindajana Šoti minister. Esmakordselt puudub seesugusel juhul kõigile armas peaskaut lord Baden-Powell, kes viibib terviseparandusel kaugel Aafrikas ja vist ükski kõnelejatest ei

jäta meeldetuletamast selle geniaalse noortejuhi nime, kahetsedes tema puudumist.

Algab paraadimarss. Selle juures on tähelepanuvääriv, et iga rahvusesinduse möödasammumisel avaneb seal kohal lippude suurriivis vastava maa rahvuslipp mastitipus lehvima.

Meie esindus on paisunud paraadi ajaks juba kuue liikmeliseks, sest kaks skaudijuhti, nimelt nskm. Edg. Sassi ja I jsk. Leo Alev jõudsid pärale, kuna kolm delegaati (Paalmann, Liping ja Michelson) ja kotkaste tegelane Randvee on juba algusest kohal. Olgugi, et meie eel sammuv silmatorkavate torumütsidega Egiptuse rühm köidab kõikide tähelepanu, ei jää kestvud ovatsioonid ka Eesti arvel mitte tulemata, vaid kogu ringil möödamarssi ajal saadetakse meid tugeva käteplaginaga, sest Eestit tuntakse juba hästi.

Paraadimarssi möödudes rivistutakse spiraalselt väljaku keskele laagri avalituseks.

Peaskaudi asetäitja lord Somers peab tervituskõne ja loeb ette lord Baden-Powelli kirja, milles peaskaut kahetseb oma puudumist, kuna ta on Aafrikas „vangina arstide korralduste all“, märgib ära vanemskautluse täisealiseks saamist, millel ei ole ka vähene tähtsus Euroopas valitseva olukorra tõttu, sest vanemskautlus on tõelise sõpruse praktiline kuju rahvaste noorte ja individuaalsuse keskel.

Järgnevalt esineb tervituskõnega Briti valitsuse esindaja, Šoti minister kolonel Colville. Eeskätt loeb ta ette välisminister lord Halifax'i tervituse, milles antakse kõrge tunnustus skautlusele, kui rahvaste noorte vahel arusaamise ja sõpruse süvendajale, vaatamatult, millisest rahvusest keegi ka on, kantakse edasi samu skautluse ideaale. Järgnevalt väljendab härra minister headmeelt, et suur-laager aset leidnud tema kodumaal ja loodab, et siit lakkudes asutakse töö juure värskendatult uute ideedega.

40 rahvuse esindajad Rover Moot'il.

Kui on ära kuulatud rida tervitusi, millest aga erilise niidina läbi läheb Rootsi prints Gustav Adolphi, kui Rahvusvahelise Skautluse Komitee Presidendi sõnavõtt, milles tema omakorda elada laseb lord Baden-Powell, kerkib veel masti suurlaagri pealipp, antakse käest kätte sümboolne vanemskautide laagri põlev tõrvik nende rahvaste skautide esindajate keskel, kes kordamööda vanemskautide suurlaagrit korraldavad, — tähistavad Inglise hümeni helid avatalituse lõppu. Kogu sellest avatalitusest jäi mulje, et skautluse liikumine on saanud palju populaarsemaks, sest sellist tähelepanu pole skautlus valitsuselt varem mitte saanud ja need vaimustavad suurjuhi elada laskmised kinnitasid, et skautlus elab ja areneb samas vaimus ka siis, kui tema juht on kaugel, see sunnib veel enam arusaamisele ja ühtehoiule.

Tähelepanekuid laagrites.

Mul on viisiks saanud suurlaagris ringi liikudes teha tähelepanekuid pisi-asjus, et pisutki tabada erirahvuste

omapärasusi laagri püstitamisel ja siustamisel, millised tähelepanekud võivad meilegi õpetlikud olla.

Nii mäeme värkseid mustapäiseid siia mla si, kes kaasa toonud väikeseks kapsapea suuruse erilisest painduvast pilliroost punutud palli, siis ringis seistes püütakse küll pea, käte, jalgade ja muude kehaosade löökide abil võimalikult kauem õhus hoida ja poolsada müksu pallile, enne kui see maapinda puutus, polnud mitte palju nende juures.

On ka sega laagreid, kus ühte väikesesse laagrisse on asunud mitmest rahvusest vanemskaudid ja seda sõpruse süvendamise huvides. Sest korra kohaselt oli laager jaotatud 50 mehelisteks ühikuteks.

Jugoslaavia on laagrivärvase riputanud omapärased, suurte kõvate ninadega kingad, kuma Lõuna-Aafrika näiteks on välja paigutanud ära nülitud hiigla mao-naha ja mitmesuguseid loomanahku kaunistuseks, York Hire laager aga de-

monstreerib läbi valgeid pehmeid lam-
banahku.

Ühes Šoti laagris trehvab silm laag-
riköögis omapärast kahvlite, nugade ja
lusikate paigutust; selleks on vaid ka-
sepakusse pikuti pragu või lõhe raiu-
tud ja esemed otsapidi vahele asetatud,
lihtis ja praktiline. Prantslaste
laagris võime juba märgata sama söö-
gilaua tüüpi maa sisse käevatud kraa-
viga ümbritsetud, kui see meie laagri-
tes kasutatav ja et prantsuse laagrid
oma köögid maapinnast tublisti kõrge-
male paksu savikorruga kaetud lauale
ehitavad, see on tähelepanuvääriv.

Ühes Inglise laagris näeme suurepä-
rast söögilauda ühes varjendiga, mil-
le ehituseks kasutatud ainult puukeppe
ja nõõri õieti valmistatud köidistega.

Meie möödume I r a k ' i skautidest,
kes oma valgete sallidega on saanud
rohke huvi keskuseks. Edasi näeme
tüübilist prantsuse laagrit korra-
pärase, nelinurgas telkide asetusega,
mille keskele on ringi asetatud kõigi
osavõtjate kapid ja tsentrumis lipud ja
emblemid.

C l a s q o w i laagrivärvaid kaunis-
tavavad hiigla sarved, H o l l a n d i laag-
rivärvaks on ehitatud Gilwelli kooli
oskuste põhjal tore tuulik kepikestest,
nõõride abil. Edasi ei puudu ka kuulus
K e n t i humalatööstuse torn. Mis ja
kus oma kommetest ei loobuta, see on
Ungari laager. Vaatamatult, et suur-
laagris keelati igasugune äritsemine ja
kauplemine, ajavad ungarlased „omas
poes“ äri rahuga edasi, ja kaasa too-
dud igasuguste märgikeste kribu-krabu
ei paku küll mitte väärtuslikku, selle
eest aga ka ungarlaste populaarsed
valgest rohust mütsitutid, mida anta-
vat „headele sõpradele eriliste teenete
eest,“ lehvivad laagri lõpul peaaegu
igal noormehel ja laagrikülastajal
mütsi küljes.

Päevast-päeva suures vendlusperes

Vanemskautide maailmalaager on
niivõrd kodune, just kui ei annaks
ülemaailmalise laagri mõõtu väljagi,
selle eest on ta aga t i h e, seda ees-

kätt telkide peaaegu üksteise külge
paigutuse ja rahvuste mitmekesisuse
poolest.

M a t k a m i n e m ä g e d e s s e on
siinne peaharrastus, sest Šotimaa pa-
kub tööpoolest haruldasi võimalusi.
Gruppidena väljutakse hommikul lühe-
maks matkaks jalgsi, pikemaks sõide-
takse omnibussidel eemale, et siis ette
võtta paarikümnekilomeetrilist „roni-
mist“ vahelduvas ilmastikus. Sest tava-
liselt on siin nii, et öösel on külm, hom-
mikul ärgatakse heleda päikespaistega,
siis kerkib tuul, udutab ja läheb sajuks,
peagi muutub ja hakkab otsast peale
korduma sama lugu. Nii ole ettevalmis-
tatud, et sul ei puuduks korrapäraseid
matkasaapad ja kõrged kummisääri-
kud seljakotis, siis on matkamine päris
lõbus. Aga oh õnnetust meiesugustele,
kes läksime siit tänavakingadega ja
tahtsime ka mägedes pikemaid ränna-
kuid kaasa teha. No sai tehtud niikaua,
kui enam oma tervist ei võinud usal-
dada, siis tuli harrastada kergemaid
jalutuskäike laagris ja ümbruskonnas.

Vaatleja silmale on maastik imekau-
nis: mägede ahelikud, siis jälle ülevaata-
likke lagedamaid kohti ja väljavaateid
kaugema maastikule. Metsa ei ole, kuid
pöösaste hekkide read mõjuvad kui
suured iluaia kaunistused, paiguti voo-
lavad jõed, peegelsiledad järved mäge-
de vahel ja nii meie matkame ligemale
paari kilomeetri kõrgusel maastikul
merepinnast. Igati on see suurepära-
ne treening vastupidavuse ja karakteri
treeninguna, sest ees on kindel eesmärk
ja siht, kust tagasipööramist ei ole. Mä-
gedes jalutavad suurevillaga lammaste
karjad ja väikeseid jäneseid, neid hü-
pab isegi jalapealt jooksu ja ei ole ime
kui mõni sul jalgevahelt läbi tormab.
Taimestik on kanarbik, sammal, mitte
midagit erilist.

Mäest ülesminek on enesestki hea
visaduse proov, väga põnev ja huvitav,
allatulek aga otse vastumeelt, kuna
peaaegu kõik kurtsivad pikema käigu
järele allatulles valude üle põlvedes.

Jah, eks seegi sport nõuab palju parjumat ja harjutamist.

19. juulil

Meie tänasteks mägironijateks osutusid „raskekaallane“ Paalmann ja kaks noorkotkaste juhti. Nemand valisid kõige raskema marsruudi — Ben Nevis — Šoti kõrgeima mäetipu ja nende seletust mööda jõudnud nad tagasi alles järgmisel hommikul kell 4 ja jutustasid järgneva päeva kestel omi seiklusi, „soovitades“ kõigile sarnast reisu kaasa teha... No lihtsalt õnnetus on mäereisu ette võtta meiesugustel oma tavaliste tänavakingadega ja nii kannatasid meie mägironijad palju ebamugavusi, kuid selle eest teadmine, et oled läbistanud Šoti kõrgemaid mäeahelike, see meid rahuldab. Juhtus ühe inglise vanemskaudiga kitsal mäeharjal see õnnetus, et eelkäijate poolt veerma pääsenud kivi purustas jalasääre ja suure veresoone, mille tõttu õnnetut kümnekond kilomeetrit kanti. Sellest õnnetusest kirjutasid ka suuremad ajalehed kui õudsest juhtumusest. Meil aga tänu Jumalale ei tulnud ainustki õnnetust kanda, sest saatus oli määratud meile säärase eht Šoti ilmastiku, et polnud just erilist tahtmist väga sageli mägireisule minna. Nii udutas, sadas, säras päikest päeval ja öösi heledaid tähti selge ja külma õhu „karastusel“, et tundsid enese väga mugavana, kui võisid „põhku pugeda“, Šotimaal aga enesest mõistagi „magamiskotti“ (sleeping bag).

Vaatamatult vihmale, koguneb keskpäevaks laagrisse rohkesti külastajaid, sest kella 3 paiku on kavas ette nähtud **rahvuste defilee ja ettekanded.**

Nii marsime meiegi oma trikolooriga vahest kahekesi, harva nelja-viiekesi. Järgnevad ettekanded väljakul on üsna huvitavad. Inglise esinevad võimlemise ja massilise telkide püstitamiseiga matkajate poolt, — nagu seened vihmakäes, kerkivad sada telki ühekorraga. Lichtensteini noored vesihallides mantlites saabuvad prints Emmanueli-

ga ja laulavad paar heakõlalist rahvuslaulu saksa keeles. Muusika helid valjuhääldajate kaudu tõstavad meeleolu. Šoti torupill on kena muusikariist, kuid pikapeale tüütab see ühetooniline joru ja eriti näos see väljapaistvat inglaste juures, sest ega mitte ilmaaegu poleks inglise vanemskaudid demonstreerinud suure torupilliorkestri järelaime etteaste, mis näis aga šotlasi vihastavat, sest teiste rahvuste pöörase aplausi juures vaikisid šotlased surmtõsiselt ja järgnevaks tõeliseks torupilliorkestri ja tantsu etteasteks marsivad šotlased väljakule seda suuremas uhkusetundes ja iseteadvuses, välja pannes kõige paremat.

Vabat aega kasutatakse rohkete kirjade kirjutamiseks ja laiali saatmiseks üle kogu maailma. Hiiglasuured telgid on paigutatud lugemise- ja kirjutusruumidena, kus võib leida peale mugavate laudade ja istekohtade ka ajalehti paljudest riikidest. Nii istub Rootsi prints Gustav Adolf siin poiste keskel kui omasuguste hulgas ja ei lase end eksitada paljudest uudishimulikkudest pilkudest ja autogrammide tahtjatest, vastates lihtsalt, et tema kahjuks ei andvat autogrammi kellelegi ja tõsi, keda ta võikski ilma jätta, kui on ju ühesugused vanemskaudid kõik.

(Järgneb.)

„Vanemskaut“ laagris

●● Mõni rida meie kuuldemängust ●●

7. novembril esitasid Tallinna Maleva skaudid Riigi Ringhäälingus „Noored isetegevuses“—sarjas kuuldepilte maleva suvisest tegevusest, mille pealkirjaks oli mõeldud „L ä b i ö ö“.

Selle skaudilookese, väikese hundipoja Väino seiklustest öisel luuremängul, kirjutas Tallinna Skautide Malevale esk. Ao Vaks 18. okt. 1939. a. Tallinnas, käsitades möödunud suviseid juhtumusi Tallinna Maleva laagris Vääna-Jõesuus.

Kõik, kes kuulasid meie kuuldemängu, imestasid selle kummalist algust — nagu midagi puudus algusest — arutati...

Õige küll! Teadmata põhjusil jäid ringhäälingu diktorigil lugemata Tall. Sk. Maleva juhi skm. Rich. Tõnuri kirjutatud ja selgitavaks sissejuhatuseks mõeldud read.

Avaldame nüüd terve kuuldemängu, alates maleva juhi ärajäänud selgitava osaga.

Toimetus.

Läbi öö

Skaudilookene väikese hundipoja seiklustest öisel luuremängul.

DIKTOR:

Lugupeetavad noortesõbrad ja noored raadiokuulajad!

Täna esitavad Teile oma tegevusest kuuldepildi noored, kes on koondunud sinise lipu alla, millel suurte valgete tähtedega „Tallinna Skautide Malev“ ja suur valge skaudiliilia.

Valge, kui puhtust, karskust ja tagasihoidlikkust sümboliseeriv värv on meelde tuletuseks neile noortele, kes koondunud selle lipu alla ja andnud skauditöötuse — truuks jääda Jumalale, Eesti Vabariigile ja skaudiseadusile.

Kitsas kuld-äär ümber valge liialia on meelde tuletuseks neile noortele, et kuldsel noorusajal Tallinna Skautide Malevas omatud skauditarkused ei tohi ununeda kunagi.

Samal küljel on maleva asutamisaasta kullaga tikitud 1917 — see arv tähistab noorte maleva esimest uljast kohustust kodumaa vastu. See tuletab meelde selle lipu all sammujaile heroilisemat ajajärku Eesti Skautide elus — Eesti Vabadussõda ja seal kangelassurmas varisenud skautvendi.

Lipufoon — Eesti rahvusvärv rõhutab kohustust — ikka ja alati jääda truuks vabale Eestile!

See on vanima noorte organisatsiooni „Tallinna Skautide Maleva“ lipp, mille alla on koondunud üle 1200 noore, kes vabatahtlikult töötanud kasvada häädeks ja ustavaiks riigikodanikeks.

I PILT.

JUTUSTAJA: Läbi pimedada ja uinuva looduse tuhiseb öine rong, vahetevahel hügigates heledalt, kui ületab raudtee ülesõidu kohti.

Aeg on veninud kesköole, öö muutunud õige pimedaks ja sumedaks, vist sellepärast, et kaugele taevarannale on kerkinud ähvardav-tumedaid kõuepilvi, vahete-vahel helgib isegi kauget, nõrka välgukuma ja kõu kõmiseb, sügav-tumedalt kui tõrre põhjast.

Valgustatud vagunis on paar reisijat — talutaati ja üheksa rohelist vormi kandvat poissi, kõik pealaest-jalatallani täielises matka ja laagrivarustises — see on III-da skautrühma Hiiliva Hundi salk, koos salgapääliku Mihkliga, keda poisid hüüavad Murriks, ja salga juure läkitatu väikese hundipoja Väinoga, kelle hüüdnimeks on Vää, ja kelle ainsaks mõtteks nüüd — viimaks ometi lähen koos suurte poistega öisele luuremängule.

(Rongi sõidumuusika, vaguni rataste mürin ja tihti kostev tuu-tuut).

SKAUDID: (Laulavad rongi sõidumürinasse, hoogsalt ja rõõmsalt).

Läbi paksu metsa tõttab kiirelt rong —
Sügavale südamesse asub tung!
Hinge põhjast tõuseb üles igatsus —
— Vääna laager sa me unistus!

VÄINO-VÄÄT: (Kordab üksi).

— Vääna laager sa me unistus!

SKAUDID LAULAVAD:

Puh ja tsuh! jah, puh ja tsuh! jah, laulab rong —
Puh ja tsuh! jah, puh ja tsuh! jah, asub tung!
Hinge põhjast tõuseb tuut ja tuut!
— Vääna laager sa me unistus!

VÄINO-VÄÄT: (Kordab üksi).

— Vääna laager sa me unistus!

MURR: (Laulu lõppedes).

Nüüd sõbrad asume asja juurde. Rühmajuhi ettenägeliku sõjakavaluse pärast võin alles nüüd, enne rongi jõudmist lõppjaama, anda teile täielikud juhtnöörid tegutsemiseks.

Meie rühmale langes suur ja põnev ülesanne, peame ööpimeduse katte all jõudma maleva laagrisse Vääna jõesuhu, mis jaamast on 6 kilomeetrit eemal; peame kõigist takistusist ja valvest mööda hiilima, jõudma laagri lipuväljakule ja tooma sealte ära maleva lipu.

POISID: Aa — kõnele aga edasi Murr! .

MURR: Rühm tegutseb salkade viisi, teised salgad koos rühma juhiga lähenevad mere randa mööda.

Aga ärge unustage — et igal ühel meist lasub see ülesanne — igauks meist võib sellega tulla toime, kui võtab abiks kõik skaudioskused, teadmise ja julguse.

Et märkamatuks läbi pääseda valvepostidest jagan salga kolme ossa: esimeseks osaks — Jaan, Karp ja Riks, teiseks — Juks, Rebane ja Mardus ja kolmandaks jääme meie, Väike-Väät, Luurav-Sitikas ja mina. . .

TALUTAAT: (Vahele segades).

E-e kas noorhärrel del on juhuslikult tikku kaasas — nää, omal lõppes otsa, nüüd ei saa suitsule enam tuld —.

VÄINO-VÄÄT: (Väledalt).

On küll, pereisa!

TALUTAAT: (Imestanult muheledes).

Võeh! Sinul ongi —!

Kas noorhärred ise ei suitseta?

POISID: (Kindlalt). Ei!

TALUTAAT: Ma mõtlesin, et sõjamehed kõik, et ehk. . .

MURR: Me pole sõjamehed, oleme skaudid —

kõikide sõbrad ja vennad kõikidele skautidele!

VÄINO-VÄÄT: — ja meie raudsed seadused lausuvad:

Skaut on hoolas õppija!

Skaut ei suitseta!

Skaut on karske!

TALUTAAT: Võeh nii — sellepärast! Skaudid olete — ja nihukesed on teie seadused. Ega see suitsetamine olegi väärt tegu, jah!

LUURAV-SITIKAS: Meil on veel teisigi seadusi:

Skaut räägib tõtt ja peab oma sõna!

TALUTAAT: Vaat see on ilus! Sõnapidaja mees — on alati au sees!

JUKS: Skaut on loomade ja muu looduse sõber!

JAAN: Skaut on kokkuhoidlik, töökas ja visa oma püüetes!

TALUTAAT: Vaata aga vaata!

VÄIKE-VÄÄT: Skaut on rõõmus ega heida iialgi meelt!

TAAT: See on tore! Aga mis su nimi on, sina väike napskel!?

VÄIKE-VÄÄT: Väino, skaudid hüüavad mind Väädiks!

KONDUKTOR: Vääna! palun sõidupiletid!

TAAT: Nõnda siis kohal, mis ma nüüd tahtsin öelda, et kui juhtute jõeäärde —
— punane talumaja seal on minu oma, astuge aga sisse — võlksime siis seda juttu jätkata — ja marju süüa.—

POISID: Aitäh, aitäh! Lahke kutse eest!

TAAT: Mh! nüüd! Hääd ööd siis!

POISID: Hääd ööd! Hääd ööd!

II PILT.

JUTUSTAJA: Hiiliva Hundi salk on jagunenud kolme ossa ja osad liiguvad nüüd läbi pimedada metsa, teatavatel vahekaugustel üksteisest, maleva laagri poole, pidades omavahel häälelist sidet.

Salgapäälilik Murrust, Luuravast-Sitikast ja väikesest Väädist koosnev kolmik liigub mööda jõekallast. Öö on muutunud üha pimedamaks. Mets on koguni kottpime. Uimastav angervaksade, sookaelte, sõnajalgade ja vaigu lõhn lasub puude all.

Hääletu vaikus kõikjal. Loodus on otsekui tardunud, oodates äikesemeelses hirmus.

Ja kauguses kõmiseb jälle kurjakuulutavalt.

* *
*

(Väike-Väät, Murr ja Luurav-Sitikas hiilivad mööda pimedat metsaalust).

VÄIKE-VÄÄT: (Vaevalkuuldava värinaga hääles.)

Paha lugu, et taskulamp jäi Juksi kätte...

MURR: Mis sul lambist—?

SITIKAS: Ega sa ometi kardad?

VÄÄT: (Kinnitavalt.) E-ei kardad! Ma ainult sellepärast, et äkki kaotame teised silmist...

MURR: Oot! Kuulame kus nad on, ma teen ööpiku häält (teeb ööpiku häält).

(Kõik kuulatavad viivu, siis kostab kaugusest öökulli huikamist).

SITIKAS: Jaan vastas —

MURR: Tsst! Kuulame — (Kuuldub veel nõrgemalt räägu rääksumist).

VÄÄT: See oli Juks!

MURR: Kõik on korras! Liigume õiges suunas.

(Kaugusest kostab lähenevat kõuemürinat).

VÄÄT: (Pisut hirmunult.)

Oo-oo! Mis see oli?

SITIKAS: Ma kardan, et kõuemürin...

MURR: Mis siin karta, öösi on ju nõnda ilus vaadelda seda looduse vägevat mängu —

SITIKAS: Ega ma kardagi — aga on nagu veidike kõhe —

VÄÄT: Kõ-kõhe jah!

(Läheduses kõlab vali öökulli huige).

MURR: (Käskivalt). Pikali!

(Kuulda kuivanud okste raksumist, siis vaikus. Öökull huikab uuesti, millele järgneb välgu sähvatus ja kõuemürin juba valjemalt.)

VÄÄT: (Hambaid lõgistades). E-ei — ei see küll Jaan polnud, kes huikas—!

MURR: (Rahulikult.) Muidugi mitte, see oli päris öökull.

SITIKAS: Jah! Ja päris välja sähvib kah! Jälle! —

(Viivupärast kuulduv jälle kõuemürinat.)

MURR: Kelle hambad plagisevad —? Kardad sa, Väät? Tahad koju tagasi—?

VÄÄT: Ei! (Kindlalt.) Skaut viib alatud tööd lõpule! Mul on ainult pisut külm!

Siin on ju tore — kodu ei kuule öösel kunagi midagi sellist...

SITIKAS: (Nutuselt). Jälle välg! Ta on i-ilus küll, aga liiga hele ikka —

(Kõuemürin valjeneb, hakkab langema üksikuid raskeid piisku.)

MURR: Tuleb äikesevihm! Poisid! Püsti! Peame ruttama — Harutame telgi lahti.

Väät, sina tee kiiresti seal põõsaste juures sobiv koht okstest puhtaks!

Kui on äike, peame hoiduma suurte ja kõrgete puude juurest eemale!

Edasi! Joostes! —

(Kõuemürin valjeneb.)

VÄÄT: (Hingeldades.) Siia püstitame telgi — — —

MURR: Siia jah — ruttu! — — —

(Algab vihma rabin, tuul, vali kõuemürin ja kärgatused; mets mühiseb tumedalt.)

MURR: Nõnda — nüüd poeme telgi alla! Toed asetame telgi all kohale! — Nöörid kinnitada — toed, toed —

(Murri hääli vaibub äikesetormis ja vihmarabinas. Vähe aja pärast — poisid kõnelevad telgi all; — väljas möllab endiselt äikesetorm ja vihm.)

SITIKAS: Siin telgi all on päris mõnus —! Jäämegi nüüd siia kuni vihm on üle.

MURR: Kus sellega! Vihm võib kesta mitu tundi! Iga hetk on kallid, jääme teistest maha ja rikume terve mängu!

SITIKAS: — aga väljas on nii kole äike ja...

MURR: Mis sina arvad, Vää? Kas peame siin hommikuni kükitama või koleda ilma kätte minema? —

VÄÄT: Ja-a, kole on küll — a-aga (Julgelt.) Skaut naerab kui on raske ja vilistab kui on valus! Ja räägib naljajuttu kui väljas möllab äike!—

MURR: (Lõbusalt.) Selle viimase panid sa küll omast käest juurde —.

VÄÄT: (Lõbusalt.) Panin küll — aga skaudi tuju peab olema alati hea!

(Kõva mürin ja ragin.)

POISID: Oo-oo!

SITIKAS: Nüüd löi kuhugi sisse —

VÄÄT: (Kes end kogunud, lõbusalt.) — Kuule, ütles Sitikas, miks sind hakati nimetama Luuravaks-Sitikaks, ma olen tahtnud seda juba mitu korda sinult küsida, aga...

SITIKAS: — mis sa nüüd sellest! (Häbelikult.) Jäin kord luuremängul metsa tukkuma ja jõudsin hilja kohale — oli tore ja soe öö — ja ma olin nii unine — ja poisid panid mulle selle koleda nime, mina ronivat ja tukkuvat...

Aga rühmajuht ütles selle kohta kohe, ta aimavat, et mina järgmisel luuremängul kindlasti saavut parema nime.

VÄÄT: (mõtlikult.) Ah! nõnda — (Äkki.) Murr, meil pole enam üldse aega — ruttu telk kokku ja edasi!

Viimaks saan veel endale nimeks — Vihmuss või Telgi-Tugi! —

MURR: (rõõmsalt.) Need on mehe sõnad, poisid! Need kirjutame kuldtähtedega salga tegevusraamatusse!

MURR: Edasi poisid! Maleva laagrisse! Skaut on truu oma kohustusile! Ole valmis!

VÄÄT ja SITIKAS: Alati valmis!

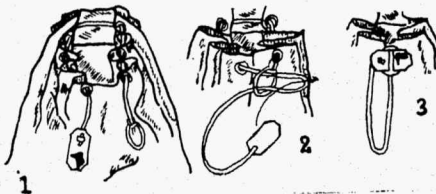
(Järgneb.)

Praktilist

UUDNE SELJAKOTI SIDE.

Miks raisata aega alatisele seljakoti kinnituse sidumisele ja lahtipäästmisele? Valmistage omale patenteeritud „riiv“! Tehke puust, kondist või mõnest muust sobivast materjalist umbes 8×4 sm pöör, mille lõpus auk. Kaunistage pöör oma soovikohaselt (otstarbekas on sellele oma nimi kirjutada). Siduge pöör seljakoti suudme sidumisnööri ühe otsa külge. Nööri teise otsa tehke korralik aas.

Tarvitades tõmmake pöörast seni, kuni

seljakott on suletud. Nööri otsa juures tehke väike ling ja ajage see läbi aasa. Asetage nöör nii, et see asuks kõige enne tehtud aasa peal ja hiljem tehtud lingu all. Siis tõmmake nöör pingule. See kõik on lihtis, kui teete seda praktiliselt. Ilu mõttes toppige rippuv aas seljakotti. Mida suurem on pingutus nööris, seda kõvemini seisab pöör. Et seljakotti avada, tuleb vaid pöör välja tõmmata, ja see ei võta enam aega, kui vast ½ sekundit.

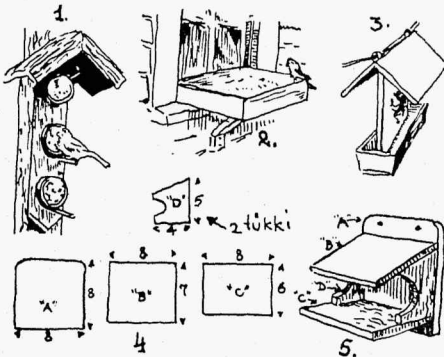
LINDUDE TOITLUSPUNKTID TALVEL.

Arvan, et on paras aeg teha ettevalmistusi meie sulgissõprade eest hoolitsemiseks talvel, kui neil on raske leida ja kättesaada toidupoolist paksu lumevaiba alt. Meie, noorte, ülesanne seisab selles, et püstitame lindudele toitluspunkte. Hoolitseme ka selle eest, et neis toitu leidub kui seda otsima tullakse.

Toitluspunkt peaks olema pealt kaetud ja omama küljed, mis hoiavad teri lume-korra alla jäämist ja tuule poolt ära puhumisest. Väike nõu veega toitluspunktis on väga hea lindudele, iseäranis siis kui teised „joogikohad“ on külmanud.

RASVA „SÖÖKLA“.

(Joon. 1). On olemas linde, kellede toiduks on rasv. Nende valmistada sööklaid järgnevalt. Paraja lauakese külge kinnitada naelaga puhtaks tehtud kingamäärde karbi kaan. Selle alla parajale kõrgusele lüüa pulgake. Ühe lauakese küljes võib olla mitu „sööklad“. Lauake olgu kaetud pealt katusega. Nüüd valada karbikaan (kaaned) täis sula ploomirasva, ehk peennendatud leiva seguga rasva. Rasv lasta hanguda ja siis lauake riputada üles kas akna juure või puu külge.

AKNA RIIUUL.

(Joon. 2). Selleks sobib madala äärtega kastike, küllalt lai, et paar lindu võivad süüa ühel ajal. Teie tunnete rõõmu, kui jälgite läbi akna, linnukesi teri nokkimas.

VAGONETT „SÖÖKLA“.

On aken puudest kaugel, siis võib juhtuda, et linnud ei leia üles kandmiku akna taga. Siis peaks kasutama nn. vagonetti (joon. 3) nende juhtimiseks aknale ligemale. Tõmmake üles traat akna ja lähema puu vahele. Katustatud toidukandiku külge kinnitage nõör, mis ulatub aknani. Toidukandik pange puu ligi. Iga päev tõmmake kandikut paar sentimeetrit aknale ligema-

le. Lõpuks, kui toidukandik on akna juures leiavad ka linnud tee sinna. See töö nõuab küll aega, aga annab tagajärgi ja tunned rõõmu linnukeste askelduse jälgimisest läbi akna.

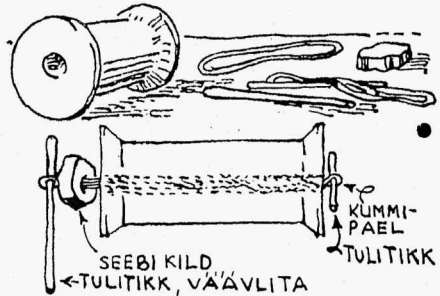
Joon. 5 on kujutatud lihtne katusealune kinnitamiseks maja seina, posti või puu külge majast eemal. Joon. 4 on kujutatud selle üksik osad ja osade mõõtude suurused tollides.

Kuna „sööklate“ valmistamine on hõlbust ja lihtis, siis ei ole vajalik anda üksikasjalikku selgitust nende valmistamiseks. Hakake tööga pihta. Jälgige joonist — ja küllap töö õpetab tegijat.

MAAGILINE NIIDIRULL — TRAKTOR.

Hundud! See tööke on teile, teie vabal ajal valmistamiseks. Selleks läheb tarvis tühi niidirull, kaks tulitikki, millelel väävel eemaldatud, kild seepi ja tükk lennukummi.

Kummi otsad sõlmige kokku ja pistke siis see läbi niidirulli august. Ühte rulli otsa pange tulitikk nii augu ette, et kummi august välja ei tuleks. Teise otsa pange seebikild, auguga keskel, kust kumm on läbi tõmmatud ja kummi aasa järel olev tulitikk. Kui see kõik on tehtud, keerake kum-

mi üles. Nüüd pange traktor põrandale või lauale ja vaata imet, see hakkab edasi liikuma.

Korraldage omavahel võistlusi: kelle traktor sõidab kiiremini maha kindlaks määratud kauguse, kelle traktor ronib üles järsemast seinast jne.

Praktiline „kasvatustahend“

Gaidide nurk

Miks olen gaid?

Miks olen gaid? Küsimus, millele ei ieia nii kergelt vastust. — Olin varemalt näinud, kuidas gaidid ruttasid koondustele, kuulnud palju huvitavat ja kaasakiskuv tundmus asus rindu, mõeldes — mis oleks või tuleks, kui oleksin gaid?! — Kanda sinivormi halli kaelarätiga (sel ajal veel valget kaelarätti ei olnud)!

Neid mõtteid mõlgutades, tuli nagu kogemata juhus, et sain astuda gaidperre. Üks mu paremaid sõbrannasid, kes oli juba gaid, sellega koos avasin esimest korda „Maleva Kodu“ hoovi-värava. See oli sügisene pealelõuna, kui ilmusin teiste sekka. Milline vastuvõtt, millised sõnad ja millised juhtumid jäid mulle meeles sellest päevast! —

Mäletan, et peeti koondust tol korral hoovis. Koondus algas mingisuguse ringiga, kus tüdrukud seisid käed pannes ristamisi ja nii seisti ringis vaikselt, ühtegi sõna lausumata. Mis ring see oli, mis tähendus ristimisi pandud käitel, see oli mulle teadmata. Peagi kajasid rühmajuhi sõnad: „Ole valmis!“ millele tütarlapsed vastasid peagu samaga.

Nüüd tean, et ring, kus tollal seisime õlg-õla vastas, oli sõprusring. —

Järjest tutvusin gaidlusega, tutvusin seadustega, käskudega ja kommetega. Ja ikka muutus see mulle järjest huvitavamaks. Panin omale südamele, et mul olgu alati meeles, et pean olema õiglane, olema rõõmus, ka siis, kui mul on valus ja sisemiseks rahulduseks olla toores ja jäme. Mõnikord võtan aga aega sellekski, et istuda ja mõelda, mis tähendab õigusepoolest „... täita oma kohust Eesti isamaa vastu.“ Töötasin ju seda!

See õhtu küünlavalguses on jäänud mulle meeles selgesti ja sellest ajast pea-

le olen püüdnud kanda gaidide juhtmõtteid südames, pidada meeles hüüdsõna „Ole valmis!“ — „Alati valmis.“

Alatine valmisolek oma juhtsõna tiivustusel loob gaidis teadmise, milline peab olema ligimese, samuti ka Jumala ja isamaa vastu. Ka mulle jääb see unustamatuks.

Olen olnud gaid vaid paar aastat, kuid eks ole seegi juba oma tükk aega ajaraamatus. Mäletan esimesi orienteerumismänge, häireid ja lõkkeõhtuid. Kui põnevad need olid! Raske on kõike seda kirjeldada — seda peab ise läbielama.

Orienteerumismängud tõid kaasa palju vaheldust igapäevasele üksluisele koolielule. Ent see oli kooliaeg — mida toovad endaga kaasa suvevaheajad!?!

Saabub suvi, algab — laagriaeg. Ei mõista end kindlasti nii hästi väljendada, et luua selget pilti sellest, kui vaimustavad, kui võluvad on suvised gaidide laagrid. Olen küll ainult ühes laagris käinud, kuid loodan, et mul saab osaks enam kauneid laagripäevi. Tore-damad mälestused laagriajast jätsid lõkkeõhtud. Tore oli lõkke ümber istuda, gaidlikke laule laulda ja lõpuks sõprusringis õlg-õla kõrval seista. Palju põnevust laagriellu toovad öösised laagri-valvedki.

Ent laagriaeg möödus, jäänud on ainult mälestus ja igatsus uue laagri järele. Nüüd tuleb jälle tegutseda nii armsaks ja koduseks saanud „Malevas“, pidada koonduseid, sõprusõhtuid ja teisi koosolemisi. Kõigis selles peitub aga talvine lõbu, mis aitab kustutada igatsust suvise laagriaja järele.

Loov mõte aga tiivustab edasi, püüan parima tahte juures, et saavutada sihti, mis asub kauguste taga, ent mis siiski

on kättesaadav. Vanasõnagi ütleb: „Kes püüab kõigest väest, saab üle igast mäest!“

Olen tulnud ju gaidiks, et jagada oma mured ja rõõmud koos lugematute teiste tütarlastega, et tunda rõõmu ja gaidluse kõrgeist sihtidest — arendada

end igakülgselt, olen tulnud, et olla ja jääda igal ajal ja igas kohas gaidiks, täites kõigi maailma gaidide hüüdsõna: „Ole valmis!“

Olla ja jääda — isamaa auks alati valmis!

II j-gd. Ö. Truuvärk.

Ka mind juhib gaidlus!

L. Rannu, Jõhvist.

Rahutul lapsemeel el otsin minagi suurust, võimsust ja vägevust. Vaikust on tajuda raske, igatsen rõõmu ja tundeid, mis ülimad. Tahaks ära kaugele, kaugele, sinna, kus õnne nii palju ja unustust määratult.

Elu algaja uudislev pilk ihkab alati uuemat vanast, soovib tänasele homset ja homsele jälle järgmist. Ära rutta nooruses, meenub mul. Ja siis ma püüan olla rahul sellega, mis on ja elada nii, nagu seda on määranud mulle ette saatnud. Kuid ei! Saatuseks antud on ju mulle ka see unistav hing ja raske on võidelda kõrgema vastu, tema tahab nii ja see ei saa olla enam teisiti.

Otsin teda päevi, nädalaid, kuid, kuid asjata. Ja hinge asub piiritu kahtlus, kas minu jaoks üldse leidub siin midagi. Aga otsitu tuleb siiski, tuleb vaikselt, märkamatuks. Korraga vaid leiad, et siin ongi nüüd õnn, siin unistuste maa. Ja langed kui unne ses uimas ja veri see keeb kuumuses, rahutuses. Suled

silmad ja unustad siis palju... elad vaid hetkele... Hea on nii. Tahaks igavesti jääda siia, tahaks igavesti hõljuda vallsitaktis läbi elu...

Tummalt naudin õnne, sama tummalt kui valugi, mis järgneb sellele. Önn möödub samuti, kui möödub kõik, mis ilus ja hingest leiad vaid suure pettumuse. Raske on. Kohutavalt tühjane tundub terve elu. Aga siis, kui on silmapilk kõrgeim, kui eitada tahaks kõike, siis märkan, et kannan rinnas rohelist ristikulehte, seda headuse sümbolit. Ja pead läbib seadus: leia elust kõike ilusat ja head ja võida raskused naeratades. Ja veendungi korraga, et see polnudki mu otsitav õnn, see oli vaid peegeldus, oli suur õpetlik mäng minuga. Ja tema sihiks oli õpetada mind paremini tundma inimest, seda targemat kõigist, kuid sageli ka kurjemat kõigist.

Tahtmatult pean naeratama, pean leidma, et gaidlus, see võrratu mäng juhib minugi radu.

Talv

K. Igel.

*Härmatand kased kui sõdurid reas
kroon lumine kõikumus mütsina peas.
Ning hanged need najavad tüvede najal
ja tuul lõõtsub alisev talvekuu ajal.*

*Pilvratsude parved on valged kui sool
suur lumi, külm lumi on igalpool
ning talvekuu tuul on terav kui nool
ja lumi, ja lumi on igalpool.*

Tallinnast

Kui tavaliselt sügisise töö algus võtab hulk aega enne kui ta hoogu saab — siis meie malevas sündis see küll päris äkki ja kiirelt. Omakordse hoo andis selleks juba suve lõpupool alanud mitmesugused võistlused. Võistlustest osavõtt oli väga elav, ning eriti rõõmustav, et peaaegu kõik üksused neist osa võtsid. Võistlused korraldati järgmistes alades, klambreis osavõtjate arv. Ujumises (152), sõudmises (60), viieala võistlustel (85), võrkpallis (90), jalgpallis (110), kergejõustikus (403), Halli-Hundi (78), kokku kõigist võistlusist võtsid osa üle 1000 skaudi.

Peale loetlute oli veel vanemskautidel 24. tunniline rännakvõistlus, millest võtsid osa ligi 40 vanemskauti.

* * *

Maleva laager korraldati teatavasti kahes osas: juhtidele ja skautidele, millest võtsid osa ligi 400 skauti.

* * *

Märkimist väärib eriti vanemskautide osavõtt Eesti mängudest, võimlejaina ja rahvatantsijaina, peale selle erirühm partervõimlemises.

* * *

Sügisise töö algul organiseeriti kaks uut üksust, kuna üks on praegu organiseerimisel.

* * *

Malevas tegutsevad praegu 54 üksust 1017 liikmega.

* * *

Sügisene tööperiood maleva juhtimises algas uuendusiga. Nii tegutsevad vastavad alaüksused iseseisvalt eriala juhtide juhtimisel, mis kindlasti hõlbustab maleva juhtimist ja otstarbekamalt suunida maleva vastava ala tööd, pealegi kui ala juhtideks oma ala vilunudad jõud.

* * *

Maleva juhtkond eelolevaks aastaks valiti koosseisus:

Malevajuhth skm. R. Tõnuri.
Maleva abijuht skm. V. Birk.
Malevajuhhi abid: hundude alal
skm. A. Peikel.

Skautluse alal skm. Ed. Ots.
Vanemskautluse alal n. skm. R. Tõnus.
Majanduse juht skm. V. Suigusaar.
Spordi juht I j. sk. E. Multer.
Meriskautluse juht n. skm. E. Siivo ja
Staabi sekretär skm. R. Roos.
Maleva aukohtu esimees
n.-skm. L. Kärsen.
Esimehe asemik n. skm. A. Viita.
Sekretär n. skm. J. Paalmann.
Liikmed n. skm. F. Masterov.
N. skm. J. Raiend.

* * *

Sügisest peale on maleva poolt asutud intensiivsele juhtide ettevalmistusele. Nii algasid kursused, skautrühma- ja vanemskautide rühma juhtidele, ning meriskautidel jahijuhtide alal. Lähemal ajal algavad hundujuhtide ja salga juhtide kursused.

Kursustest osavõtt on elav.

Maleva staabi poolt töödati välja ja pandi maksma juhtnöörid maleva staabi liikmete tööjaotuse kohta ja eeskirjad juhtide valimiseks ja ametisse kinnitamiseks, millega on esialgu täidetud lünk praeguses kehtivas põhimääruses.

Emadepäeva jumalateenistus korraldatakse 10. detsembril Toomkirikus, kuna Emadepäeva pühitsemine toimub 17. det. „Estonia“ kontsertsaalis.

* * *

Kuna nüüd on selgunud ka enamvähem suurlaagri küsimus, siis loomulikult edaspidi tegevus saab suunitud selle ettevalmistamiseks.

Mi-na.

Vsk. juhtide kool alustas tegevust

8. nov. algas Tallinnas maleva vsk. juhtide kool, mille kestvus on kuus kuud. Peale teoreetilise osa on kursuse kavas veel tali- ja suvelaagrid ja rännakud ning muu praktiline tegevus. Kooli ülesandeks

on valmistada teadlikke vsk. juhte. Kuna vanemskautlus on alles algastmel, siis puuduvad ka vastavad juhid ja seda puudust püüab see kool nüüd kõrvaldada.

Kooli tegevus on väga laiaulatuslik. Peale skautlike teadmiste on erilist rõhku pandud üldteaduslikele ja igapäevaseile ettetulevatele küsimusile. Antakse juhiseid seltskonnas käitumise kohta; õpetatakse väljendusoskust, tervishoidu jne. Teostatakse õppekäike riigikogusse, gaasivarjendesse jm. Kursuse head õnnestumist tagavad niisugused tuntud nimedega esinevad lektorid, nagu E. Särgava, F. Moor, E. Idla jt.

Kuna sarnane noortejuhtide kursus on esmalaadne, siis on sellest osavõtma kutsutud ka teiste noorsocorganisatsioonide liikmeid.

TERASSAMMURITE PEOST JA ELEKTRIGITARRIST...

12. nov. s. a. toimus Tallinna Sk. Maleva Terrassammurite lippkonna korraldusel Mustapeade klubis skautlik peoõhtu, mis üldiselt õnnestus täielikult. Peoõhtu naelaks oli vanemskaut Richard Mölder'i poolt elektrigitarril ettekantud muusikapalad.

Paljudel on elektrigitarr uudiseks, sellepärast siinkohal mõningad selgitavad märkmed.

Elektrigitarr on päritud Ameerikast ja koosneb kahest suuremast peaosast: hariilikule gitarrile sarnlevast gitarrikehast ja temaga juhtmete kaudu ühendatud elektrivõimendajast. Nimetatud muusikariist on Eestis ja ka terves Balti riiges ainuke. Pill kuulub Tallinna Garnisoni orkestrile. Kuna pill on suur haruldus, on temal mängijaid Eestis ka ainult üks — Tallinna Garnisoni orkestri õpilane vanemskaut Richard Mölder. Sõjaväe teenistuse kõrval tema õpib ühtlasi ka Tallinna Konservatooriumis.

Pill on väga tunderikas ja maksab 600 krooni.

VALGAST

Valga skautidele on käesolev tegevusaasta juubeli aasta. — 28. juunil 1940. a. täitub 20 aastat skautlust Valgas. Kavatsusel on seda suurpäeva väärikalt tähistada.

*

Uus skautrühm organiseeriti Valga Tööstuskeskkooli juure. Rühm kuulub „Concordia“ lippkonna koosseisu. Rühmavanemaks on koolijuhataja ins. J. Saar ja rühmajuhiks II jsk. K. Tamm.

Lühikene õhukaitse kursus teostati „Lembitlaste“ lippkonnas II jsk. J. Munda juhtimisel, kes on lõpetanud Kodanliku Õhukaitse instruktorigi kursuse.

RAKVEREST

Maleva tegevust alustati traditsiooniliselt jumalateenistusega Rakvere Kolmainu kirikus 5. okt. s. a. Jutulustas õpet. Jaan Varik, esinesid solistid ja laulis gaidide koor gdr. A. Raussi juhtimisel. Öhtu õnnestus kõigiti. Palju noorte sõpru, tuttavaid ja kõrgeid külalisi.

SAAREMAALT

Maleva uus juhatus

kinnitati maleva vanema poolt 1939./40. tegevusaastaks järgnevalt: maleva juhiks skm. H. Tammart, abijuhiks nskm. A. Nellis, sekretäriks nskm. J. Nellis, majandusjuhiks I jsk. A. Vachstein ja ametita liikmeks I jsk. J. Saarmets. Peale selle kuulub veel juhatusse õppejuhina nskm. A. Klaas.

Salgajuhtide kool Pühas ja Lümandas

Järjekordne salgajuhtide kool toimub tänavu kahes kohas, nimelt esmalt Pühas eelmise aasta jätkuma ja hiljem Lümandas, Koimla ja Lümanda lippkondadele. Osaliselt suudetakse kooli tegevus läbi viia enne jaanuari kuud.

Salgajuhtide kursused lõpetasid edukalt järgmised skaudijuhid: J. Saarmets, J. Mürsoo ja J. Kao — „Rajurite“ lippkonnast, A. Vachstein ja V. Roes — „Suur Tõllu“ lippkonnast, E. Viil — Püha lippkonnast, K. Kiil — „Tulehoidjate“ lippkonnast ja H. Maripuu — Vätta lippkonnast.

Mitmel poisil on kursuse lõpetamine käsil.

Koimla valmistub juubeliks

Koimla skaudid valmistuvad 15. juubeliks. Sel puhul koostatakse praegu huvitava erialbumit ja loodetakse tulla toime peega.

VÄLJAANDJA: EESTI SKAUTIDE MALEVA PEASTAAP. Pea- ja vastutavtoimetaja **N. KANN.** Tegevtoimetaja: **L. KÄRSEN.** Toimetuse liikmed: **V. SUIGUSAAR, E. OTS, A. VAKS, R. KÄRNER, J. RAJALEID, E. KARIK.** Talitusjuht: **A. PEIKEL.** Üksiknumbri hind 25 snt. Aastakäik Kr. 2.—. Ilmub aastas 10 numbrit. Toimetuse ja talituse aadress: Tallinn, Vene tän. nr. 26. Telef. 476-96. Jooksev arve nr. 180.

Skautidjuhtidele ja malevate õppejuhtidele!

V üleriigilised skautidjuhtide kursused algavad tegevust **uuel aastal** (s. o. jaanuaris 1940!).

Kursuste kord ja tingimused on endised. Üksikasjalisi juhiseid selle kohta on toodud brošüürides „Skautluse õpeväljadel“.

Tarvilikud juhised ja registreerimislehed saadetakse malevate staapidele. Registreerimine kestab 20. detsembrini 1939. a. Järelepärimised kursuste juhataja aadressil: Tartu, Kreutzvaldi 12—1.

Tartu,
14. XI 30.

H. Michelson,
skm., kursuste juhataja.

Armsad gaidid ja skaudid!

Tartu Skaudisõprade Ühingu väljaandel ilmus album

„28 AASTAT SKAUTLUST EESTIS“.

See on objektiivne ja erapooletu ülevaade meie skautluse ja gaidluse arenguloost, innukast tegevusest, idealistlikust võitlusest, rõõmudest ja kannatus-test liikumise algpäevilt kuni tänapäevani Eestis. Ajaloolisi ja memuaarilisi kirjutisi kõigilt meie tuntumailt skaudi ja gaidi tegelastelt ja sõpradelt, kelle üleslugemine siin läheks pikale. Rikkalik pildimaterjal kaunistab seda 64-leheküljelist nägusat väljaannet.

Teadagi on Tartu Skaudisõprade Ühingu julges lootuses ja usus, et laialdased skautide ja gaidide hulga albumi väljaandmist toetavad, selle kirjastanud, mis ka suurte kuludega seotud.

See väljaanne ei tohiks puududa küll ühegi tõelise skaudi ja gaidi lugemisvara hulgas seda enam, et sellel väljaandel on see väärtus, et tema tähistab üht tähtsat peatükki Eesti noorsooliikumise ajaloos.

Vastu tulles meie gaidide ja skautide pere arengu huvidele, on kaalutud ja otsustatud albumi

piiratud tagavara skautidele ja gaididele levitada ka nüüd ettetellimise hinnaga, s. o. —.60 senti eksemplarilt.

Meie, allakirjutanud, soovitame soojalt seda väljaannet kõigile skautidele, gaididele ja sõpradele, kellel see veel puudub. Sel teel saavad meie ühised püüded ja eesmärgid teatavaks veelgi laiemalt just sisulisest küljest.

Tartu, september 1939.

Skautlikkude tervitustega

Peaskaut — skm. N. Kann.

Eesti Gaidide vanem — gdr. E. Hünerson.

Tartu Skaudisõprade Ühingu esimees — prof. skm. K. Saral.

Tellimisel „28 aastat skautlust Eestis“ à —.60 senti, tasuta posti jooksvale arvele nr. 22-98 Tartu Skautide Sõprade Ühingu nimele.

Raha või postmargisaadetised tellimistel kirjateel adresseerida Ühingu laekur Aug. Laas'ile Tartu, Holmi 12.